

Uolevi Karrakoski:

SUOMEN WAGNER-SEURAN ALKUVAIHEISTA

1. Seuran perustaminen.

Ajatuksen Wagner-seuran perustamisesta sain Tampereen Parsifal-esityksestä keväällä 1991. Henkilökohtaisesti koin asian kaksitapahtumaisena; ensin myönteisenä, suurena voittona, joka tekisi Wagnerin tunnetuksi maassamme, sitten pettymyksenä, koska eräässä arvostelussa annettiin varsin kielteinen kuva Wagnerin musiikista. Sanoin tällöin vaimolleni, että jotain pitäisi asialle tehdä, ja hän kehotti minua perustamaan Wagner-seuran asian oikaisemiseksi. Pidin asiaa mahdottomana, mutta tunnin keskustelun jälkeen tulin siihen tulokseen, että mahdoton on mahdollista. Vaikka vaimoni ei koskaan seuraan liittynytkään, olen pitänyt häntä yhtenä seuran tärkeimpänä perustamisjäsenenä - eräänlaisena "seuran äitinä" ja tukijana.

2. Wagner-seurat.

Helsingissä toimi 1898 - 99 Martin Wegeliuksen johdolla Wagner-förening, jonka toiminta kuitenkin pysähtyi. Tämä ei sinänsä ollut esteenä toiselle yritykselle.

Rohkaisua seuran perustamiseen sain myös siitä, että olin tietoinen Lontoon, New Yorkin, Tukholman ja Baltian maiden aktiivisista Wagner-yhdistyksistä.

Alunperin Wagner-seurojen tarkoitus oli kerätä varoja Bayreuthia varten. Wagner nimittikin näitä yhdistyksiä usein "osuusmeijereiksi, joilla oli ratkaiseva osuus näytäntöjen rahoituksissa". Myöhemmin seuroista muodostui eräänlaisia, fan-klubeja. Nykyisin useimmat ovat Wagnerin teoksia tutkivia sisäpiirejä. Toiset sensijaan keskittyivät Wagnerin musiikin tunnetuksi tekemiseen.

3. Toiminnan käynnistäminen.

Ulkoiset Wagner-seurat ovat pyrkineet rakentamaan siltoja yleisön ja musiikin tekijöiden välille. Lähinnä juuri siksi niissä on musiikin kuuntelijoita että musiikin ammattilaisia. On ollut erittäin tärkeää, että perustettavaan seuraan lähti heti mukaan turkulainen säveltäjä Martti Parkkari. Muita perustavan kokouksen osanottajia olivat Veli Vuori o ja Veikko Tuohimaa. Seuran hallitukseen valittiin edellisten lisäksi Helsingistä Raimo Lintuniemi. Yhdistyksen jäsenmäärä lähti heti nopeaan kasvuun ja se on nyt 48. Keväällä 1992 valittiin edellä mainittujen lisäksi hallitukseen Matti Lehtonen, Hannu Salmi, Antti Uotila ja Sirpa Raulamo. Seuran tilintarkastajana on ollut Arto Savolainen, varalla Kirsti S a k s a.

Seuran markkinointi yleisölle alkoi syksyllä 1992 Hannu Taanilan poleemisella luennolla *Vaarallinen Wagner*. Tilaisuudessa oli 86 henkilöä, mikä osoittaa tähän asti näkymätöntä kiinnostusta Wagneria kohtaan. Välittömästi tämän jälkeen järjestettiin ilta, jossa fil.lis. Hannu Salmi kertoi Wagnerin poliittisesta toiminnasta. Vieraaksi oli kutsuttu myös Israelin suurlähetystön kulttuurisihteeri Miriam Asif, joka selvitti maansa virallista kantaa Wagnerin musiikkiin. Tämä sattui samaan aikaan, kun Israelissa esitettiin ensimmäisen kerran Wagneria Israelin filharmonikkojen tarkoin vartioidussa suljetussa tilaisuudessa. Daniel Barenboimin yritys murtaa Wagnerin musiikkia koskeva esityskielto perustui kriitikkojen ja muun musiikkiväen vaatimukseen, joka paljolti tukeutui tunnettuun Leonard Bernsteinin väitteeseen, että mikään nykyaikainen sinfoniaorkesteri ei ole pätevä, jollei sen perusohjelmistoon kuulu Wagneria.

Miltei Israelin kaltainen tilanne on ollut myös Suomessa, jossa Wagneria ei juuri ole esitetty sinfoniakonserteissa, tosin ei poliittisista vaan musiikkipoliittisista syistä. Juuri tästä syystä yhdistys otti vuoden 1992 tavoitteeksi Wagnerin tuomisen konserttilavoille. Turussa tähän suhtauduttiin myönteisesti ja niin Turun Kaupunginorkesterin ohjelmassa on keväällä 1993 Wagneria.

Tammikuussa 1992 yhdistys kutsui vieraaksi Helsingin Yliopiston musiikkitieteen professorin Eero Tarastin, joka esitelmöi *Wagnerin myyteistä*. Maaliskuussa Leif Segerstam kertoi *Wagnerin johtamisesta* ja valotti myös

Mahlerin ja Wagnerilta vaikutteita saaneen ajankohtaisen säveltäjän Hans Rottin musiikkia. Keväällä Matti Lehtonen luennoi videon avulla *Tannhäuserista* opintokurssilla.

4. Talous

Uutena yhdistyksenä seuramme ei ole päässyt julkisen tuen piiriin. Näkymätöntä tukea ovat kuitenkin antaneet jäsenet, jotka ovat tunnollisesti maksaneet jäsenmaksunsa vaikka tällä hetkellä yhdistys ei ole voinut tarjota mitään jäsenetua. Tukea ovat myös antaneet luennoitsijat, jotka kaikki ovat tulleet puhumaan Wagnerista korvauksetta. Kiitollisuudella on myös mainittava monistustoimisto Monexin kärsivällisyys maksuongelmissamme.

Yhdistyksen ensimmäinen julkaisu ei vielä ilmesty suunnitelmien mukaisesti painettuna vaan monistettuna. Näin siksi, että Turun kaupunki ei katsonut voivansa tukea hankettamme minkäänlaisella avustuksella. Koska Turku mielellään tuo itseään esiin eurooppalaisena kaupunkina, tällainen suhtautuminen näinkin eurooppalaiseen ilmiöön kuin wagnerismiin on outoa. Kieltämättä Turku on voimakkaasti tukenut musiikkia, minkä musiikkijuhlat osoittavat. Sensijaan vapaan harrastustoiminnan puolella korkeakulttuuria ei ole erityisemmin arvostettu.

Raha ei sinänsä ole tärkeintä vapaaehtoistyössä, minkä rahattoman yhdistyksemme aktiivinen toiminta osoittaa. Toivottavasti jäsenemme, esiintyjät ja yleisö osoittavat yhtä suurta kiinnostusta seuraamme kohtaan tulevana toimintakautena kuin yhdistyksen ensimmäisenä vuotena.

5. Julkaisu

Julkaisua on tarkoitus aluksi tehdä kolme numeroa vuodessa. Pyrimme siihen, että jokaisessa numerossa olisi ainakin yksi tieteellinen kirjoitus ja lisäksi jonkun musiikin ammattilaisen pakina tai muu kirjoitus. Muilta osin lehtemme tarkoitus on olla jäsenten foorumi. Ulkomaisten musiikkiseurojen lehdet osoittavat, että tavallisilla musiikin ystävillä on mielenkiintoisia kokemuksia ja mielipiteitä.

Lontoon Wagner-seura on antanut meille luvan suomentaa eräitä heidän julkaisunsa artikkeleita. Ensi numerossa julkaisemme **Wieland Wagnerin** artikkelin *Onko Wagnerin oltava historiallinen monumentti?*

Kirjoittaja on toiminut englannin ja historian opettajana.

